

İbn Sīnā'nın Zihin Felsefesinde Eylem Süreci

YUNUS CENGİZ

Mardin Artuklu Üniv. Edebiyat Fak. Felsefe
yunuscengiz1@gmail.com

Öz

Bu makalenin amacı, İbn Sīnā'nın düşüncesinde açıklandığı şekliyle eylem sürecini ve bu süreci oluşturan zihinsel durumları çözümlenektir. Felsefi açıdan eylem, bir dizi zihinsel halin eşlik ettiği bir süreç sonucunda ortaya çıkar. İbn Sīnā da bu minvalde bir yaklaşım ortaya koymaktadır. Ona göre, eylemin yani ihtiyarî hareketlerin oluşması, idrak, arzu ve bedensel hareketlerin oluşmasına bağlıdır. Bu bir süreçtir ve İbn Sīnā'ya göre tahayyül, düşünme, arzu, iştah, öfke ve irade gibi kimi haller bu sürecin temel unsurlarıdır. Bu makalede, İbn Sīnā'nın eylem teorisinde söz konusu zihinsel hallerin eylem sürecinde birbirleriyle olan ilişkileri ve eylemin ortaya çıkması açısından icra ettikleri işlevler tahlil edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İbn Sīnā, Eylem süreci, İdrak, Tahayyül, Arzu, İrade.

Abstract

The Process of Action in Ibn Sīnā's Philosophy of Mind

The purpose of this article is to analyze the process of action and the mental states that form this process as expounded in Ibn Sīnā's philosophy. From the philosophical point of view, action emerges as a result of a mental process accompanied by a number of mental states. According to Ibn Sīnā, the occurrences of action –voluntary actions– are dependent on the formation of cognition, desire and bodily movements. This is in fact a process, and a series of mental states/circumstances such as imagination, thinking, desire, appetite, anger, and will, are the essential components of it. This article takes up the relations of these states with each other throughout the process and analyzes the functions they perform in terms of conducing to an action.

Key words: Ibn Sīnā, Avicenna, Process of action, Cognition, Imagination, Desire, Will